

Ode aan het onverhard wandelen

Het vervolg

In LV december 2021 hebben we bericht over deze campagne. Het plan is om als TeVoet onder die noemer over geheel 2022 activiteiten te organiseren: actiewandelingen rond actuele probleemsituaties, canon-wandelroutes langs eerdere successen van TeVoet en demowandelingen die onderweg voorbeelden van mooie onverharde paden laten zien. Hieronder meer daarover.

Overleg regiocontacten

In het overleg dat het bestuur eerder had met de regiocontactpersonen zijn diverse ideeën geopperd. Leden in Noord-Holland zijn van plan actiewandelingen te organiseren in twee probleemgebieden: over de dreigende fietspadisering van grasdijk Zuiderwijmers bij Wijdenes-Schellinkhout en in het Gaasperplasgebied bij Amsterdam. In Limburg zijn met succes knelpunten opgelost bij de Rondweg om Parkstad (de oostelijke mijnstreek). Bij Brunssum is nog een knelpunt voor een bestaande paaltjeswandeling. In Gelderland komen kruisingen van onverharde paden met provinciale wegen steeds meer in de knel. Dit thema staat op de agenda van het provinciale wandeloverleg maar zou met een actiewandeling breder onder de aandacht kunnen worden gebracht. In Utrecht/Zuid-Holland heeft Peter Both (lid van TeVoet en wandeloverleg ZH) het Hollandsche IJsselpad uitgezet, dat geheel langs knooppunten voert. Een traject kan als demowandeling worden aangeboden. De spoordijk bij Vinkeveen, een TeVoet succes, heeft al veel aandacht gekregen maar zou zeker nog eens in een canon-/demowandeling opgenomen kunnen worden. Zodra de ideeën tot concrete activiteiten zijn uitgewerkt, worden deze in de agenda op de website van TeVoet gepubliceerd.

Jan Rijnsburger; foto: Jeroen Jacobse - Lentewandeling Hekendorp

Voorbeeldroute St. Pietersberg en plateau van Caestert

De St. Pietersberg (Limburg) is bekend om zijn uitgestrekte onderaardse kalksteengroeven die door het winnen van mergel tot stand zijn gekomen. Het plateau van Caestert en de St. Pietersberg zijn beschermd Natura 2000 gebied. Een uitgelezen gebied voor een voorbeeldroute onverhard wandelen. De routebeschrijving (7 km, bijna geheel onverhard) vind je op de website onder <Wandelroutes/ Routes van anderen>. De St. Pietersberg wordt beheerd door drie organisaties (Natuurmonumenten in Nederland,

Natuurpunt in Vlaanderen en Natagora in Wallonië). Samen zijn ze van plan om van de hoeve Caestert (Wallonië) een soort natuurcentrum te maken.

Vanuit Nederland passeren we eerst kalkgraslanden. Een kalkgrasland is een plantengemeenschap van kalkrijke, droge gronden met overwegend twee- of meerjarige overblijvende kruiden. Kalkgraslanden zijn vooral bekend om hun rijke orchideeënflora. Zie ook in de TeVoet jubileumwandeling 15 bij Eys. Daarna hebben we een prachtig uitzicht op het Jekerdal (zie ook TeVoet wandeling 14) en Chateau Neercanne, het enige terraskasteel van Nederland gebouwd op een aangelegd terras (een Romeins verdedigingswerk) tegen de helling van de Cannerberg. Nadat we grens paal 58 met België zijn gepasseerd lopen we naar beneden. Een paar 100 meter naar boven zijn de resten van een verdedigingswal uit de tijd van de Romeinse keizer Julius Caesar zichtbaar. Meer informatie hierover op Wikipedia onder Oppidum Caestert.

Onderweg passeren we enkele mooie dolines; dat zijn 'opgeloste' en weggezakte kalkmassa's. We komen terecht bij de Verborgene vallei: een steile wand naar een vallei, die in de zomer vol staat met de zeldzame tongvaren. Je waant je dan in een tropisch regenwoud. Volgens ingewijden is deze vallei ontstaan door het met pneumatische boren afbreken van een deel van het plafond van de grotten. De mergel werd in Zeeland gebruikt bij het ontzouten van de landbouwgrond na de watersnood in 1953.

Hierna krijgen we een prachtig uitzicht op de rivier de Maas. Het pad loopt daarna langs steile gele mergelwanden met zwarte vuursteenbanken. Deze zijn ca. 73 tot 69 miljoen jaar oud. Tussen de huizen door van Halage, komen we bij de kade langs het Albertkanaal. Grote (container)schepen kunnen hierover varen van Luik naar Antwerpen. We eindigen met een voetpad langs de Maas.

*Diny van Faassen; foto: Alice Drenthe
Met dank aan IVN Voerendaal en IVN Heuvelland*

Uitzicht op Chateau Neercanne

